

TOEN MOEDER ZIEK WAS

J. L. F. DE LIEFDE

UITGAVE VAN G. F. CALLENBACH TE NIJKERK

T O E N
MOEDER ZIEK WAS
DOOR J. L. F. DE LIEFDE
T W E E D E D R U K

S. F. CALLENBACH — UITGEVER — NIJKERK

---

een warm druppeltje op Bientjes hand. Uit haar oogjes. En haar kopje dook voorover tot op het koele laken van Moesjes bed.

„O, Moes, dat durf ik niet. Mag ik met u mee? Ik durf wel met u bij al die vreemde dokters in het groote ziekenhuis. Maar niet bij Oma.”

„En je houdt zooveel van Oma. En Oma van jou.”

„Ja maar.... o, Moesje, ik durf toch niet.”

Moeder wist het wel. Kleine Bien was een heel klein beetje bang voor Oma. Eigenlijk waren er wel veel nichtjes en neefjes een beetje bang

voor de strenge Oma. Ze vonden 't wel heerlijk om er te gaan spelen, op het groote buiten, waarbij een boschje was. Een paard en een vijver met eenden. Maar Oma zelf. . . . ja, die was wel héél, héél goed voor hen, maar toch. . . . zoo erg streng. Wat ze tegen Vader en Moeder best durfden zeggen, zou nooit over hun lippen komen bij Oma. Daar zaten alle nichtjes en neefjes altijd even keurig rechtop aan tafel. Vergaten nooit heel beleefd „dank u, Oma” te zeggen. En Okke, die thuis zoo wild was, liep bij Oma in 't groote landhuis nooit

hard. Oma behoefde nooit te zeggen: „Okke, schreeuw toch niet zoo, maar spreek bedaard,” zooals zijn Vader.

Je paste zoo heel erg op, dat je alles *netjes* deed. Oma kon zoo zeggen van iets: „*Dat hoort niet.*” En al was ze eigenlijk nooit boos, ieder was aldoor een beetje bang iets te doen „dat niet hoorde”.

Bien lei een heel poosje met het hoofdje op de dekens en ze voelde aldoor Moeders hand zacht heen en weer strijken over haar krulletjes. Heen en weer. Heen en weer. Moesjes hand was zoo heerlijk. Die

troostte zoo. En Bientje zag niet, dat er in Moeders oog ook een traan kwam, die haastig werd weggeveegd.

„Kom, Bieneke, nu moet je eens luisteren. Nu moeten we heel dapper zijn. Jij en ik. Moeder vindt het ook niet prettig om naar het ziekenhuis te gaan, maar daar kan Moeder weer beter worden. Dan kan Moeder weer met je in den tuin spelen net als vroeger. En nu kun jij ook mee helpen, dat Moesje beter wordt. Als je heel dapper bent en als een groot meisje uit logeeren gaat. Zonder traantjes.”

„Maar zoo alléén,” schreide Bientje. „Ik wil wel, maar ik *durf* heusch niet, Moes.”

„Ja, maar in de vakantie komen er ook andere nichtjes en neefjes. Dan ben je er niet alleen. Okke en Eduard. En Irma met de kinderjuffrouw.”

„k Heb Paatje toch niet. En u ook niet. En *dat* is alleen.”

„Ben je een beetje bang voor Oma? Och, en Oma is zoo goed en lief! Denk eens: Oma is *mijn Moesje*. En toen ik een klein meisje was, was ik nooit bang voor Oma. Ik durfde kleine vlechtjes zetten in Oma's

haar en klauterde op haar rug." Bientje zette groote, verbaasde oogen op. Nee, dat zou ze nooit, nooit durven. En o, als er eens een ongelukje gebeurde. Als ze eens 't heele kopje chocola over haar schoone schort gooide, zooals laatst. Dan zou Oma zeker zeggen: „*Dat* hoort *in 't geheel* niet." En dan keek Oma zoo over haar brilleglazen heen. Dat was zoo eng.

„Zoo heel erg alleen," zei ze weer met een stemmetje, dat wegkroop in tranen....

„Alleen niet," sprak Moeder blij en rustig. „Moeder gaat ook niet *alleen*

naar het ziekenhuis. Als ik alleen moest, durfde *ik* ook niet."

„Gaat Vader dan met u mee?"

„Nee, Vader kan niet weg. Die moet naar het Gemeentehuis, Vader is immers burgemeester. Maar *alleen* gaat Moeder niet. De lieve Heer gaat met mij mee naar het ziekenhuis. En.... ook met Bientje mee naar Oma. Als Moesje het moeilijk heeft, dan zal de Heere Jezus haar helpen. En als mijn kleine pop het moeilijk heeft, dan wil de Heer ook haar helpen. En.... Oma heeft zelf ook den Heere Jezus zoo lief. Oma heeft het ook wel eens moeilijk en

moet ook wel eens iets, dat ze niet durft. Maar dan vraagt Oma ook of de lieve Heer haar helpen wil." Dat troostte. En Bientje keek bijna ongeloovig maar toch blij Moeder aan. 't Was net of Oma lang zoo streng niet meer leek, nu Moeder dat gezegd had. Durfde Oma ook soms niet?

De moeilijke dag kwam. Vader zou Bientje wegbrengen naar Oma en Vader praatte heel veel over het paard, dat een veulentje had. En over de eenden. En „lieve Oma." En dat hielp. Maar toen Bientje Moeder

goeiendag moest zeggen, voor o, o, zoo lang, toen zei Moeder nog iets heel anders. En *dat* hielp eigenlijk pas goed. Moeder zei: „Weet je 't nog wel? *Alleen* gaan we niet. Moes niet en jij niet."

Toen knikte Bientje. En ze was heel dapper. Er viel maar één enkel traantje. Per ongeluk gleed het over haar wang, maar ze lachte en knikte. En zei: „Dag, lieve Moes. Ik zal heel erg durven. Wordt u dan gauw beter?"

Toen moest Bientje van Moeders bed af. Zij wuifde nog. En Moeder wuifde. Ze keek nog even om. En

toen ging ze. Heel dapper stapte ze met Vader de gang door.

Toen kon Bientje niet meer wuiven. De deur was dicht. Ze zag dus niet, dat Moeder op bed de handen vouwde en bad. Voor kleine Bien, die iets moest doen wat ze niet durfde.

2. BIJ OMA

't **W**as al vacantie. In 't groote huis van Oma, waar 't meestal zoo stil was als in de kerk, klonken kinderstemmen.

Allen waren even lief voor 't kleine Bientje, wier moeder zoo ziek was.

Oma zette haar bril — dien naren bril — af, toen ze Bienenke een kus gaf. Ze zei: „Nu ben je een poosje *mijn* kindje.” Wat was dat prettig! Maar toch... hoe Moeder ooit op Oma's rug had durven klimmen? Dat zou Bientje *nooit* durven. Ze liep ook altijd heel keurig midden over den looper in de groote gang. En met eten zat ze voortdurend een beetje in angst. Bij ieder hapje keek ze heel goed toe, opdat er toch vooral niets van haar vorkje afviel. Als Oma toch juist bij zoo'n ongelukje eens naar haar keek, en dan zei: „Jobina, dat hoort niet.”

En soms, als niemand het zag, 's avonds in bed of zoo, dan kwamen de traantjes wel eens. Dan lag ze stilletjes te schreien, „omdat Moesje zoo héél ver weg was.” Maar 's morgens was ze weer een heel dapper meisje, zooals Moeder had gezegd.

3. HET ONGELUK

Op een morgen liep kleine Bientje alleen over de gang. Zij was 't eerst klaar van allen. „Nu mag je uit het raam kijken. Heel diep naar beneden,” zei ze tegen haar poppekind. „Maar niet er uit hangen, Lilly. Dat is gevaarlijk.”

Het uitkijken verveelde toch na een poosje en Bientje verzon iets anders. Ze draaide rond, en keek naar de groote vaas in den hoek. Die was net zoo groot als zij zelf.

Eigenlijk was het alleen een voetstuk. Aan twee kanten klom een zeemeermin tegen dat voetstuk op, zoo hoog, dat het bovenlijf er bovenuitstak.

Ze reikten elkaar de hand. 't Leek wel alsof ze iets omarmden, dat er niet meer was. En vroeger had daar ook een mooie bloempot gestaan. De pot was echter gebroken, maar de zeemeerminnen hielden elkaar nog

altijd trouw bij de hand, en keken elkaar aan over de ledige ruimte heen.

„Kijk's,” zei ze tegen Lilly, „wat een mooie poppen. Die hebben een staart net als de visschen. Die poppen komen uit de zee. Dat zijn zemelinnen. Ja, juf had het haar verteld. Zemelinnen heetten ze. Kijk's wat een mooi haar heeft de zemelin. En ze pakken elkaar bij de hand. Ze spelen. Kijk, net een stoeltje; daar binnenin. Wil je daar eens in zitten? In de armen van die mooie zemelinnen?”

Bientje moest op haar teentjes staan

om 't poppenkind hoog op te tillen. Lilly's voetje haakte achter den arm van de zemelin en....

O, heden! Opeens begon die zemelin te leven en sprong van de vaas af op den grond, vlak voor haar voetjes, en viel in stukken. Met de handjes omhoog, de oogjes wijd open, 't mondje open stond Bientje daar! Zonder een geluidje te geven. O, die brokken op den grond. En.... o, waar was Lilly? Opeens verdwenen. In de diepte. En dat bracht het kleine hoofdje van moedertje Bien weer aan het denken. Nu *begreep* ze. Ze bukte zich en

keek achter de vaas. Daar hing Lilly tusschen den muur en de dikke buik van de vaas. Lilly's hoofdje was gebroken. Het gezichtje was half weg. En het eene oogje ook. Daar lag het. Los op den grond. Wat griezelig. Zoo'n oog alleen. Nu was Lilly dood. En.... o, ja, de zemelin. Dat had ze een oogenblik vergeten. Alleen maar aan haar kindje gedacht. Maar de zemelin! Dat was het ergste van alles. Die was van Oma. Bientje voelde haar wangetjes heel heet worden. En och, dat kleine hartje bonsde zoo. „Moesje, Moesje”

riep dat arme eenzame hartje. 't Was zoo bang en niemand hoorde het. Moesje was zóó ver weg. Veel te ver dan dat zij de stem van kleine Bientje kon hooren.

„O, Moesje.... Moesje.... Nu moet ik het aan Oma zeggen. Dat durf ik niet. Ik ben hier heelemaal alleen....”

„Alleen? Alleen?” vroeg daar een stem binnen in haar. „Weet je dan niet meer wat Moesje heeft gezegd? Ben je dat vergeten? Jij domme, kleine Bien.”

„Alleen” zijn we immers nooit. Moesje ging niet alleen. De Lieve

Heer ging met haar mee naar 't ziekenhuis. En.... ja, dat had Moesje gezegd. De lieve Heer, die de kindertjes zoo liefhad, was ook met Bientje meegegaan. *Was* meegegaan. Dus de Heer was hier. Nu op dit oogenblik. O, wat was dat heerlijk. En Bientje vouwde de handjes. De tranen drupten uit haar gesloten oogjes, maar toch.... dat troostte, dat hielp. „Lieve Heer,” zei ze alleen maar.

„Lieve Heer.” Anders niet. En zoo schreide ze bij den lieven Heer haar verdriet uit.

Boeng, boeng, boeng, boeng, boeng!

Dat was de gong. Het teeken voor het ontbijt. Deuren gingen open. Voeten hoorde men de trap afgaan. Ook de beide jufs met Irma en Jennie kwamen.

„Bientje, Bientje, waar ben je toch?” riep zachtjes juf Berta. Bientje mocht nooit alleen naar beneden gaan, maar moest wachten op Irma en Jennie. Zoodra de gong gegaan was moesten allen *terstond* naar de eetkamer. Anders zat Oma reeds aan tafel. „Dat hoorde niet.” Groote menschen moesten nooit op kinderen behoeven te wachten.

„Daar,” hoorde Bientje Irma's

stemmetje. En ja, daar zag juf haar zitten. Op den grond tusschen de scherven. Met een hoofdje vuurrood van schrik en tranen in de oogen. „O, Bientje toch!” zei juf. „Maar kom nu eerst mee. Dadelijk. Na het ontbijt zullen we die scherven wel opruimen. De gong is gegaan. Gauw.”

Door het schreien en bukken achter de vaas was Bientjes haar heel slordig geworden. Gejaagd trok juf haar mee de slaapkamer in. Gauw een paar streken met den borstel er over. Zoo. Nu kon het wel.

Oma was reeds aan tafel gezeten,

met al de anderen. En de groote bijbel lag *geopend* voor haar. Dat was een teeken, dat ze *veel* te laat waren. Allen keken naar haar, heel even, want toen vouwde Oma reeds de handen en deed het gebed.

Telkens voelde Bientje warme druppeltjes op haar gevouwen handjes vallen. Eigenlijk hoorde ze niets van hetgeen Oma bad. *Zelf* moest ze bidden. Voor iets, dat Oma niet wist. Voor zich alleen had ze iets te vragen. Omdat ze niet durfde en toch moest. De lieve Heer alleen kon haar helpen.

„Amen” klonk het. Nu gingen alle

oogen weer open. En over de tafel heen keken ze haar aan. Om de tranen natuurlijk. Met een schuwen blik naar Oma veegde Bientje ze haastig weg. Oma las reeds uit den grooten bijbel.

Ze hoopte, dat Oma maar lang zou lezen, want... want... als 't uit was, dan moest het. Dan *moest* ze het zeggen. En héél zachtjes, zoodat niemand het hoorde, bad haar hartje nog eens: „Lieve Heer...” Daarna ging de schaal rond. Juf lei ook op Bientjes bord een sneetje. „Toe, eet nu zoet,” fluisterde ze haar in.

Bientje schudde echter beslist haar kopje. Neen, neen, zoo moest het niet. Dat zei een stemmetje van binnen. Eerst bekennen. Maar Oma's oogen, die net deden of ze niets zagen van die stoute tranen, ze zagen ze toch. Dat voelde Bientje best. Aan tafel zitten schreien was niet zoet. „Dat *behoorde* in 't geheel niet.”

Maar weer zei dat kleine stemmetje van binnen iets tegen Bientje. Niemand verstond het dan zij. Nu moest het. *Nu*.

Nog eenmaal rees er een zucht omhoog: „Lieve Heer. . . .” Toen gleed

onder de tafel een bevend handje naar Oma's knie. En een zwak schuchter stemmetje sprak: „Oma. . . .”

Plotseling werd het stil in den kring. Hadden ze het dan allen gehoord? Bientje voelde Oma's oogen op zich. Zelf durfde ze niet op te kijken. Zeker over den bril heen. Dat deed Oma altijd bij iets „dat niet hoorde”.

„Wat is er, schatje?” vroeg Oma. „O, gelukkig. Oma zei niet Jobien of Jobina. Dat klonk zoo èrg. Bientje slikte en slikte, want inplaats van een stemmetje zaten er alleen maar tranen in haar keeltje. Maar

toen kwam het toch. Het *moest* immers.

„O....ma, ikke.... eheb.... een van uw....eh.... mooie.... eh-zemelinnen gebroken. Boven van de vaas.”

O, wat was het angstig stil in den kring. Niemand lachte om de „zemelinnen,” want ieder voelde, dat kleine Bientje een heldinnetje was. En ieder vroeg zich af: „Zou ik dat ook durven?”

Oma keerde zich heelemaal op haar stoel om, naar kleine Bientje toe, die met haar hoofdje in haar schortje gedoken zat te snikken.

Toen voelde Bientje Oma's rimpe-
lige hand, die haar beide handjes
pakte en van dat gezichtje weg-
trok, heel zachtjes. En toen keken
Oma's oogen haar aan. *Zonder*
den bril. Die lag op tafel. En
Oma zei: „Kom jij eens bij mij op
schoot zitten.” Zelf tilde Oma
Bientje op haar schoot en zei, zoo-
dat allen het hooren konden: „*Jij*
bent een heel dapper meisje. Oma
is zóó blij, dat je 't haar zelf vertelt.
't Was zeker een ongelukje?”

Bientje knikte dankbaar van ja. En
toen boog haar kopje zóó ver voor-
over, dat het op Oma's schouder

kwam. O, o, opeens *voelde* Bientje het. Oma was Moesjes moeder. Net zoo'n schouder als Moesje had. Na 't ontbijt ging Oma zelf met haar mee naar de kapotte vaas. Dat was wel naar, maar toch. . . . Nee, eigenlijk vond Bieneke het veel prettiger dan dat Oma zonder haar was gaan kijken.

Toen ze bij de scherven stonden, zei Oma verbaasd: „Maar de pop? Daar heb je mij niets van verteld. Vind je *dat* niet jammer?” Oma hield de gebroken Lilly in de hand.

„Jawel Oma, maar. . . . ziet u, die is van mijzelf.”

„Weet je wat? Wij tweetjes gaan vanmorgen samen uit. Met ons beidjes. In het rijtuig. En dan kopen we een nieuw hoofdje voor Lilly. En... nog een ander geheimpje heb ik. Een verrassing voor Moeder.”

Bientjes kijkertjes straalden. Oma begon meer en meer op Moesje te gelijken. Van morgen voelde Bientje zich voor 't eerst „*Oma's kindje*”. Maar ze vroeg niet wat het geheimpje toch wel was. Nee, 't was juist zoo prettig dat dit nog komen moest. Eindelijk zei Oma zelf: „Zal ik het je nu eens vertellen?”

Bientjes wangetjes begonnen te gloeien van blijdschap en heelemaal werd ze zoo lekkerwarm van binnen om dat geheimpje. Nu kwam het... Verlangend keek ze Oma aan.

„Je weet wel, over vier dagen is het Paschen. Dan hebben we twee Zondagen. En nu wilde ik Moeder eens gaan opzoeken en...?”

O, o, Bientje beefde haast van plezier, want... Ja, half voelde ze wat er komen zou. 't Was *te* mooi om te gelooven. Nee, zoo iets moest ze maar niet verwachten. En toch... o, *als* Oma dat eens bedoelde....

„En....?” zei Oma. En toen knuffelde ze Bientje eens lekker in haar knietjes, „en dan mag *jij* mee.”

„O, Oma....” Anders kon Bientje niet zeggen. Maar ze sprong ineens op en vloog Oma om den hals. 't Was dus toch waar. Dat was het wel. Dat ze mee mocht. Naar Moesje. Wat heerlijk!

„En nu moesten we samen voor Moeder iets koopen om mee te brengen. Bloemen heeft Moeder. Ik had gedacht een mooie plaat. Iets van Paschen. Je weet wel, dat de Heer toen weer opgestaan is uit het graf?”
O, ja, dat wist Bientje heel best. Juf

had het haar en Irma samen nog pas verteld uit den grooten platenbijbel. Verhalen waarin van een engel voorkwam vond ze altijd het allermooist.

„Hè ja, Oma,” zei ze. „Een plaat met een engel er op. Mag dat?”

4. PAASCHMAANDAG

Bientje zat in den trein maar stilletjes voor het raampje uit te kijken en te genieten van dat heerlijke: „Naar Moesje toe. Naar Moesje toe!”

In het ziekenhuis moesten ze eerst lange gangen door. O, zoo groot was

het hier! Ze leek zelf hier maar zoo'n héél klein peutertje, net een muis. Wat veel deuren! Altijd maar gangen en deuren. En 't was alles zoo stil. Om de zieken. Bientje liep op de teentjes. Achter elke deur lag een zieke. 't Was net of ze inplaats van die deuren bedden zag en zieke menschen, die pijn leden. En toen.... toen.... o, toen zag ze niets meer, want.... daar was *Moesje*. Voor een *open* deur stond ze en daar vlak voor haar was *Moesje*. Op een bed. En ze stak de armen naar haar uit. Naar haar eigen kleine Bientje. En Bientje

vergat alles en liep op een drafje naar haar toe. *In* die open armen. O, o, wat heerlijk, weer in Moesjes armen te liggen. Tegen Moesje aan. En Moesjes stem te hooren, die zei: „Mijn lieve kleine schat.”

Nog een poosje mocht Bientje heel alleen met Moesje blijven. Oma ging naar een zaal, waar arme zieke vrouwtjes lagen. Oma bracht ze dan wat lekkers of bloemen, of een mooie plaat. Bientje mocht nu de Paaschplaat geven. Zij en Moesje bekeken die samen. Moeder vond ook den engel zoo mooi. Dat graf leek erg donker. Bijna zou je bang

worden als je daar in moest staan. Maar de engel werd er niet bang van. De engel was zelf zoo licht. En die was niet bang voor een plaats, waar de Heere Jezus zelf gelegen had.

„Zie je wel,” zei Moesje, „daar, in dat graf, heeft de Heer gelegen. Toen was de Heere Jezus dood. Gestorven. Maar nu is 't graf leeg. De engel zegt het aan de menschen, die den Heer komen zoeken: „*Wat zoekt gij den levende bij de dooden? Hij is hier niet, want Hij is opgestaan.*”

„Ja,” zei Bientje ernstig.

„Nu leeft de Heer weer.”

„Ja.”

„We kunnen den Heer niet zien, maar....”

„Nee; dat hindert niet,” zei Bientje weer alsof ze het reeds lang wist en het toch zoo mooi en heerlijk vond.

„Nee, want de Heer is er toch.”

„Ja.”

Moesje moest haar kleine Bien eens even lachend aankijken om al die „ja's” op zoo'n eigenaardigen toon. Net of ze zeggen wilde: „Natuurlijk. Dat is zoo.”

„Zoo, weet je dat alles nog zoo goed? Heb je 't zoo goed onthouden?”

„Als de lieve Heer nog in dat graf lag en dood was gebleven, kon Hij ons niet helpen, als we iets moeten doen wat we niet durven. De lieve Heer *is* weer levend, want Hij heeft mij ook geholpen. Heeft de Heer u ook geholpen?”

Bientje begreep niet, waarom Moesje ineens tranen in de oogen kreeg. Och, Bientje wist ook niet, hoe erg het wel was geweest, wat Moesje had moeten doen. En wat ze nooit gedurfd had zonder den Heere Jezus. Dat Moesje *bijna ook gestorven* was.

„Ja,” zei Moesje zacht. „Zoo is het.”

En ze dacht aan dien bangen nacht toen ze voelde: „Nu komt de dood bij mij.” ’t Was bijna alsof zijzelf ook uit het graf weer was opgestaan. „Ja, zoo is het. De Heer is weer levend geworden, want, Hij helpt ons.”

Bientje begreep ook niets van die paar tranen op Moesjes wang en dat Moesje toch zoo blij lachte tegen haar. Ze wist alleen maar, dat alles o, o, zoo heerlijk was op dezen Paaschmorgen. Dat de Heer weer opgestaan was. Dood vond ze heel

naar. Maar een graf met een mooien engel er in om zoiets heerlijks aan de menschen te vertellen vond ze mooi. Moesje werd weer beter. En Oma was zoo lief voor haar. Ze was in ’t geheel niet bang meer voor Oma. En ’t zonnetje scheen zoo vroolijk. En Lilly was weer nieuw. Eigenlijk was *alles nieuw*. Op dezen Paaschmorgen.

„Ja,” zei Moesje: „op Paschen wordt *alles nieuw*. Als we maar luisteren naar hetgeen de engel zegt.”

